

Konkurrens på kalkylerbara villkor och förutsättningar

❖ Vid en entreprenadupphandling prissätter entreprenören i sitt anbud den anläggning som beställaren beskrivit i förfrågningsunderlaget. Om förfrågningsunderlaget bygger på kalkylerbara villkor och förutsättningar minimeras oklarheterna vid anbudsgivning. Detta leder till en ökad jämförbarhet mellan anbud. Beställaren får därmed ett bra underlag för sin anbudsutvärdering och budget.

TEXT: ANDERS WIMERT

Entreprenörens anbud i ett projekt baseras i allmänhet på ett omfattande underlag som tillhandahålls av beställaren. I bygg-, anläggnings-, och installationsbranschen betecknas detta underlag som förfrågningsunderlag.

I förfrågningsunderlaget ska beställaren redovisa projektet i färdigt skick, det vill säga hur anläggningen ska se ut eller fungera när entreprenören har utfört sina arbeten. I förfrågningsunderlaget redovisar beställaren i regel också uppgifter om befintliga förhållanden.

HANDLINGAR I FÖRFRÅGNINGSUNDERLAGET

De handlingar som ingår i ett förfrågningsunderlag kan delas in i en administrativ del och i en teknisk del. I den administrativa delen ingår vanligtvis entreprenadkontrakt, standardavtal i form av AB 04 eller ABT 06, administrativa föreskrifter och övriga handlingar som innehåller kommersiella villkor, exempelvis formulär för anbud, formulär för à-prislista och betalningsplan. Den tekniska delen omfattar bland annat MER, ej prissatt mängdförteckning, beskrivningar, ritningar och övriga handlingar som innehåller tekniska villkor eller förutsättningar, exempelvis geoteknisk rapport och riskinventering beträffande intilliggande byggnader eller anläggningar.

Vid en utförandeentreprenad förtecknas i förfrågningsunderlaget AB 04 och i

administrativa föreskrifter, AMA AF, med entreprenadföreskrifter skrivs gällande objektspecifika administrativa krav och förutsättningar under kapitlen AFC och AFG. Förfrågningsunderlagets tekniska del kan omfatta teknisk beskrivning, mängdförteckning och ritning där olika tekniska lösningar redovisas. Vid upprättande av teknisk beskrivning kan tekniska AMA användas. Tekniska AMA omfattar blocken anläggning, hus, vvs/kyl och el som är fristående från varandra men som kan användas tillsammans i en teknisk beskrivning. I MER Anläggning finns mall till mängdförteckning som kan användas vid upprättande av mängdförteckning.

Vid en totalentreprenad ska förfrågningsunderlaget hänvisa till ABT 06 och till administrativa föreskrifter, AMA AF, med entreprenadföreskrifter vid totalentreprenad, AFD. Beträffande förfrågningsunderlagets tekniska del är utgångspunkten vid en totalentreprenad att det är entreprenören som ska ansvara för projekteringen. Beställaren ska därmed i förfrågningsunderlaget ange projektets omfattning och de krav som ställs på anläggningen. Beställaren ska i förfrågningsunderlaget redovisa den planerade användning och de funktionskrav som gäller för anläggningen, men inte redovisa den närmare utformningen genom angivande av olika tekniska lösningar. Beställaren kan även hänvisa till projekteringsanvisningar

för att dra upp riktlinjer och ställa krav på entreprenörens projektering.

I praktiken upphandlas projekt inte i de renodlade entreprenadformer som beskrivs ovan, utan ganska ofta väljer beställaren att i förfrågningsunderlaget ange både funktionskrav och tekniska lösningar. Att ange funktionskrav i ett förfrågningsunderlag för en utförandeentreprenad brukar kallas att beställaren upphandlar en insprängd totalentreprenad eller upphandlar entreprenören med konstruktionsansvar. I entreprenörens åtagande ingår därmed även att utföra projektering för viss del av projektet. Att ange tekniska lösningar i ett förfrågningsunderlag för en totalentreprenad brukar kallas att beställaren upphandlar en så kallad styrd totalentreprenad. Styrningen består i att beställaren genom projektering självt bestämt konstruktion, utförandemetod eller material eller vara som ska användas i projektet.

KALKYLERBARHET OCH JÄMFÖRBARA ANBUD

Det ligger både i beställarens och i entreprenörens intresse att förfrågningsunderlag är kalkylerbara och att beställaren kan lägga jämförbara anbud till grund för sin anbudsutvärdering. För att på bästa sätt beakta dessa intressen är det viktigt att handlingarna i förfrågningsunderlagets ger ett bra underlag för kalkylering och kan förstås på lika sätt av alla anbudsgivare.

För att så långt som möjligt säkerställa kalkylerbarhet och förutsebarhet bör beställaren använda sig av de branschdokument som tagit fram, däribland AB 04 och ABT 06 och för utförandeentreprenader tekniska AMA och MER. Tekniska AMA och MER innehåller ett stort antal fastställda koder och rubriker som genom redovisning av utförandekrav och hur olika arbeten ska mätas och ersättas ger förutsättningar för att skapa ett bra underlag för kalkylering. ■